യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം ഉത്തരാർധമ്)/സർഗം 046

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
പരമാർഥഫലേ ജ്ഞാതേ മുക്തൗ പരിണതിം ഗതേ .
ബോധോ്ഽപ്യസദ്ഭവത്യാശു പരമാർഥോ മനോമൃഗഃ .. 1
ക്വാപി സാ മൃഗതാ യാതി പ്രക്ഷീണസ്നേഹദീപവത് .
പരമാർഥദശൈവാസ്തേ തത്രാനന്താവഭാസിനീ .. 2
ധ്യാനദ്രുമഫലപ്രാപ്തൗ ബോധതാമാഗതം മനഃ .
വജ്രസാരാം സ്ഥിതിം ധത്തേ ഛിന്നപക്ഷ ഇവാചലഃ ..3
മനസ്താ ക്വാപി സംയാതി തിഷ്ഠത്യച്ചൈവ ബോധതാ .
നിർബാധാ നിർവിഭാഗാ ച സർവാ്ഽഖർവാത്മികാ സതീ .. 4
സുവിവിക്തതയാ ചിത്തസത്താ ബോധതയോദിതാ .
അനാദ്യന്താ ഭവത്യച്ഛപ്രകാശഫലദായിനീ .. 5
സ്വയമേവ തതസ്തത്ര നിരസ്തസകലൈഷണമ് .
അനാദ്യന്തമനായാസം ധ്യാനമേവാവശിഷ്യതേ .. 6
യാവന്നാധിഗതം ബ്രഹ്മ ന വിശ്രാന്തം പരേ പദേ .
താവത്തന്മനനത്വേന ന ധ്യാനമവഗമ്യതേ .. 7
പരമാർഥൈകതാമേന്യ ന ജാനേ ക്വ മനോ ഗതമ് .
ക്വ വാസനാ ക്വ കർമാണി ക്വ ഹർഷാമർഷസംവിദഃ .. 8
കേവലം ദൃശ്യതേ യോഗീ ഗതോ ധ്യാനൈകനിഷ്ഠതാമ് .
സ്ഥിതോ വജ്രസമാധാനേ വിപക്ഷ ഇവ പർവതഃ .. 9
വിരസാഖിലഭോഗസ്യ പ്രശാന്തേന്ദ്രിയസംവിദഃ .
നീരസാശേഷദൃശ്യസ്യ സ്വാത്മാരാമസ്യ യോഗിനഃ .. 10
ക്രമേണ വിഗലദ്വൃത്തേർബലാദ്വിശ്രാന്തിമീയുഷഃ .
അർഥായാതം സമാധാനം കേന നാമ വിചാര്യതേ .. 11
താവദ്വിഷയവൈരസ്യം ഭാവയന്ത്യുചിതാശയാഃ .
ന പശ്യന്ത്യേവ താന്യാവദ്ഭോഗാംശ്ചിത്രനരോ യഥാ .. 12
അപശ്യഞ്ജാഗതാനർഥാന്നിർവാസനതയാത്മവാൻ .
ബലാദ്വജ്രസമാധാനേ ത്വന്യേനേവ നിവേശ്യതേ. .. 13
പ്രാവൃഷീവ നദീപൂരോ യഃ സമാധിരുപസ്ഥിതഃ .
ബലാദേവ തമായാതം ഭൂയശ്ചലതി നോ മനഃ .. 14
സർവാർഥശീതലത്വേന ബലാദ്ധ്യാനേ യദാ്ഽഗതമ് .
ജ്ഞാനാദ്വിഷയവൈരസ്യ സ സമാധിർഹി നേതരഃ .. 15
ദൃഢം വിഷയവൈരസ്യമേവ ധ്യാനമുദാഹൃതമ് .
തദേവ പരിപാകേന വജ്രസാരം ഭവത്യലമ് .. 16
തദേതദ്ഭോഗവൈതൃഷ്ണ്യം ധ്യാനമങ്കുരിതം ഹി തത് .
തദേവ പീഠബന്ധേന ബദ്ധം ഭവതി ബന്ധുരമ് .. 17
സമ്യഗ്ജ്ഞാനം സമുച്ഛൂനം സദൈവോജ്ജ്ഝിതവാസനമ് .

ധ്യാനം ഭവതി നിർവാണമാനന്ദപദമാഗതമ് .. 18
അസ്തി ചേദ്ഭോഗവൈതൃഷ്ണ്യം കിമന്യദ്ധ്യാനദുർധിയാ .
നാസ്തി ചേദ്ഭോഗവൈതൃഷ്ണ്യം കിമന്യദ്ധ്യാനദുർധിയാ .. 19
ദൃശ്യസ്വദനമുക്തസ്യ സമ്യഗ്ജ്ഞാനവതോ മുനേഃ .
നിർവികല്പം സമാധാനമവിരാമം പ്രവർതതേ .. 20
യസ്മൈ ന സ്വദതേ ദൃശ്യം സ സംബുദ്ധ ഇതി സ്മൃതഃ .
ന സ്വദന്തേ യദാ ഭോഗാഃ സമ്യഗ്ബോധസ്തഥോദിതഃ .. 21
യസ്യ സ്വഭാവവിശ്രാന്തിഃ കഥം തസ്യാസ്തി ഭോഗിതാ .
അസ്വഭാവോ ഹി ഭോഗിത്വം തത്ക്ഷയേ തത്കഥം കുതഃ .. 22
ശ്രുതപാഠജപാന്തേഷു സമാധിനിരതോ ഭവേത് .
സമാധിവിരതഃ ശ്രാന്തഃ ശ്രുതപാഠജപാഞ്ഛ്രയേത് .. 23

നിർവാണമാമീത നിരസ്തഖേദം
സമസ്തശങ്കാസ്തമയാഭിരാമമ് .
സുഷുപ്തസൗമ്യം സമശാന്തചിത്തം
ശരദ്ധനാഭോഗവിശുദ്ധമന്തഃ .. 24

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു നിർവാണപ്രകരണേ ഉത്തരാർധേ സാമ്യാവ-ബോധനോ നാമ ഷട്/ചത്വാ-രിംശഃസ് സർഗഃ .. 46 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
16.12.2023